energie samen

Strategie Belangenbehartiging

Jaargang 2026

Publicatie datum
15.01.2026

Voorwoord

Energie Samen is de landelijke koepelcoöperatie en belangenorganisatie van energiegemeenschappen.

De beweging van burgerenergie-initiatieven groeit. Inmiddels zijn er 730 energiecoöperaties in Nederland waar zo'n 139.000 mensen lid van zijn. 438 van deze energiecoöperaties zijn lid van Energie Samen (januari 2026). In deze organisaties zijn de volgende coöperatieve principes geborgd:

1. Vrijwillig en open lidmaatschap
2. Democratische controle door de leden
3. Economische participatie door de leden
4. Autonomie en onafhankelijkheid
5. Onderwijs, vorming en informatieverstrekking
6. Samenwerking tussen energiegemeenschappen
7. Aandacht voor de gemeenschap

Het team

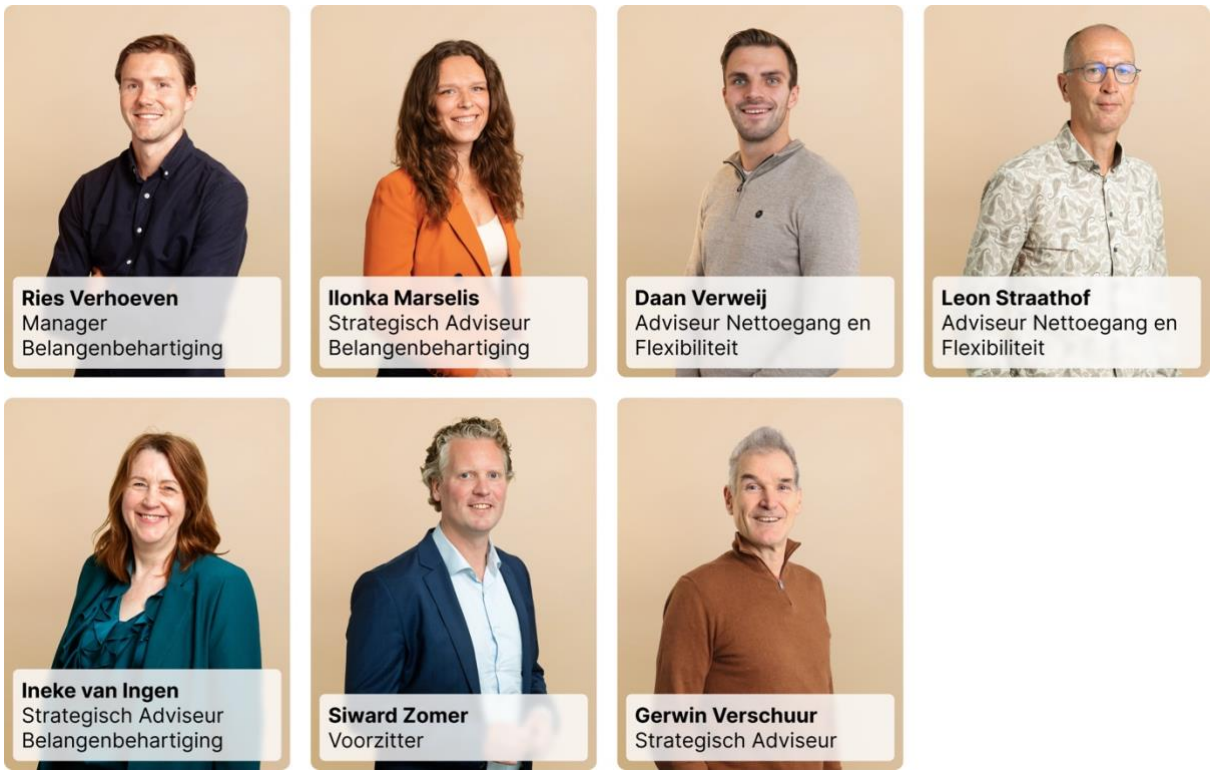

Landelijk en regionaal zetten wij ons bij politiek en bestuur in voor de rol van energiegemeenschappen binnen het energiesysteem. In deze belangenbehartigingsstrategie zijn de hoofdlijnen van onze standpunten beschreven om de positie van energiegemeenschappen te versterken. De standpunten van Energie Samen worden opgesteld in samenspraak met vertegenwoordigers van onze leden in diverse expertgroepen.

We bespreken de thema's aan de hand van vier vragen:

1. Wat is het probleem?
2. Wat is de oplossing voor dit probleem?
3. Wat hebben we tot nu toe bereikt?
4. Welke bijdrage leveren we in 2026?

Visie	Wij zien een toekomst waarin duurzame energie gemeengoed is en altijd, tegen een eerlijke prijs lokaal beschikbaar is voor alle Nederlanders.
Missie	Wij versterken lokale energiegemeenschappen met de juiste producten en diensten, zorgen voor verbinding en vertegenwoordigen hen landelijk.
Doel	**In 2050 is 50% van de energievoorziening coöperatief.** Om dit te bereiken, vertegenwoordigt het team belangenbehartiging haar leden in 2026 op onderstaande thema's en streeft zij het volgende te realiseren:

Doelen per Thema

Thema 1: Energiegemeenschappen (breed)

- De in de Kamerbrief Energiegemeenschappen aangekondigde acties zijn succesvol geïmplementeerd (1.1).

Thema 2: Elektriciteit

- De Electricity Market Design (EMD) is succesvol geïmplementeerd in de Energiewet op het gebied van energiegemeenschappen en energiedelen (2.1)
- Er wordt een oplossing gezocht voor de financiële risico's van PCR-projecten (2.2.1)
- De SCE-tarieven voor 2027 zijn financieel toereikend voor succesvolle projecten (2.2.2)
- Het crisisteam Energie Samen is ingezet om oplossingen te onderzoeken voor de financiële risico's van energiecoöperaties (2.3)
- De tendercriteria voor toekomstige kavels Wind op Zee zijn succesvol aangepast (2.4)

Thema 3: Warmte en besparing

- Warmtegemeenschappen hebben in 2026 een geborgde positie in de uitwerking van het Besluit collectieve warmte en de financiële randvoorwaarden voor ontwikkeling en realisatie worden goed ingericht. (2.1)
- Warmtegemeenschappen hebben een sterkere positie gekregen in gemeentelijk beleid en tijdens de gemeenteraadsverkiezingen (2.2)
- Leden kunnen hun besparingsactiviteiten en energiearmoede aanpakken effectief uitvoeren (2.3)

Thema 4: Nettoegang

- De toegang tot en de optimale benutting van elektriciteitsnetten voor onze leden is verbeterd (3)
- Congestieonderzoeken netbeheerders zijn transparant (3)
- Er is een community of practice voor Nettoegang van start gegaan (3)

Thema 5: Standaardisatie

- Er is een start gemaakt met het ontwikkelen van normering voor energiegemeenschappen (4)

Inhoudsopgave

VOORWOORD **0**

Visie 3
Missie 3
Doel 3
Doelen per Thema 4

1. ENERGIEGEMEENSCHAPPEN **7**

1.1 Kamerbrief Energiegemeenschappen 7

2. ELEKTRICITEIT **10**

2.1 Energiewet 10
2.2 SCE (en oude Postcoderoosregeling PCR) 12
2.2.1 Postcoderoosregeling PCR *12*
1.2.2 SCE-tarieven *13*
2.3 Crisisteam Zon 15
2.4 Wind op Zee 17

2. WARMTE EN BESPARING 2026 ..... **19**

2.1 Wet collectieve warmte 19
2.2 Warmtegemeenschappen in gemeentelijk beleid 22
2.3 Besparingsactiviteiten 24

3. NETTOEGANG **27**

4. STANDAARDISATIE **29**

1. Energiegemeenschappen

1.1 Kamerbrief Energiegemeenschappen

Wat is het probleem?

Energiegemeenschappen spelen een groeiende rol in de energietransitie, maar hun positie binnen het energiesysteem is lange tijd niet erkend of structureel ondersteund. Het beleid en de wetgeving waren vooral gericht op grote energiebedrijven, waardoor er voor lokale initiatieven beperkte toegang was tot de energiemarkt. Bovendien ontbrak een duidelijke verbinding tussen nationale beleidsdoelen en de decentrale uitvoering door gemeenten, provincies en coöperaties. Hierdoor is er onvoldoende regie, financiële zekerheid en structurele samenwerking tussen overheden, netbeheerders en energiegemeenschappen.

Wat is de oplossing voor dit probleem?

De recente Kamerbrief van het kabinet (september 2025) erkent dat energiegemeenschappen **onmisbaar zijn voor een succesvolle energietransitie**. Het kabinet ziet dat zij bijdragen aan draagvlak, betaalbaarheid, en lokale betrokkenheid, en stelt concrete stappen voor om hun positie te versterken:

- **Wettelijke erkenning in de Energiewet**
  Energiegemeenschappen krijgen een duidelijke juridische basis en worden erkend als zelfstandige spelers in het energiesysteem.
- **Versterking van lokale samenwerking**
  Gemeenten en provincies krijgen de mogelijkheid om energiegemeenschappen actief te betrekken bij de uitvoering van het energiebeleid en het realiseren van 50% lokaal eigendom.
- **Ondersteuning en professionalisering**
  Er komt aandacht voor kennisdeling, bestuurlijke ondersteuning en financiële hulpmiddelen om energiegemeenschappen te laten groeien en professioneel te opereren.
- **Decentrale systeembenadering**
  Het kabinet erkent dat de energietransitie niet alleen centraal kan worden aangestuurd, maar vraagt om decentrale samenwerking, innovatie en coördinatie tussen lokale partijen

Wat hebben we tot nu toe bereikt?

Energie Samen heeft in de aanloop naar deze Kamerbrief intensief bijgedragen aan de beleidsvorming. In overleg met het ministerie van Klimaat en Groene Groei heeft Energie Samen bepleit dat:

- energiegemeenschappen een duidelijke positie krijgen in wet- en regelgeving;
- gemeenten de bevoegdheid krijgen om lokaal eigendom te borgen in beleid;
- en dat er structurele middelen komen om energiegemeenschappen te ondersteunen.

Mede dankzij deze inzet is het kabinet overgestapt van een top-down-benadering naar een meer decentrale energiesysteemvisie, waarin lokale gemeenschappen als volwaardige partners worden gezien.

Welke bijdrage leveren we in 2026?

In 2026 richt het team zich op het benutten van de ruimte die de Kamerbrief biedt. In de Kamerbrief zijn de volgende acties aangekondigd:

Nr.	Actie	Periode
1	Versterking van provinciale en regionale koepels om energiegemeenschappen beter te ondersteunen bij de opbouw van een robuuste organisatie.	2026–2028
1a	Faciliteren van gesprekken tussen energiegemeenschappen en andere partijen om te komen tot onderling vertrouwen en samenwerkingsafspraken, o.a. door het concept *opgroeiruimte* uit te breiden en beschikbaar te stellen via provinciale en regionale koepels.	2026–2028
1b	Ondersteunen van gemeenten en energiegemeenschappen bij aanbestedingen via provinciale en regionale koepels.	2026–2028
1c	Opstarten van leerkringen via provinciale en regionale koepels voor het uitwisselen van good practices over het bereiken van diverse doelgroepen.	2026–2028
2	Gelijk stemrecht binnen de energiegemeenschap als voorwaarde voor alle financiële ondersteuning voor energiegemeenschappen.	n.v.t.
3	In beeld brengen waardoor burgers en ondernemers wel of niet (kunnen) aansluiten bij en profiteren van een energiegemeenschap.	Q4 2025
4	Borgen van samenwerking tussen energiehuizen en energiegemeenschappen.	2026
5	Verkennen van de waarde van opbouwwerk voor de energietransitie, in gesprek met o.a. medeoverheden, NKP en maatschappelijke partners.	2026
6	Onderzoek naar succesfactoren en belemmeringen voor de realisatie van 50% lokaal eigendom.	Q4 2025
7	Onderzoek naar een mogelijke rol van een faciliterende partij die energiegemeenschappen ondersteunt bij het lokaal afstemmen van vraag en aanbod.	Q1 2026
8	Onderzoek naar belemmeringen voor warmtegemeenschappen, ter voorbereiding op een faciliterend kader voor warmtegemeenschappen.	Q4 2025
9	Onderzoeken hoe warmtegemeenschappen kunnen aansluiten bij een garantieregeling voor warmtenetten.	Q4 2025
10	Verkennen van een voortzetting van het Local4Local-programma met ondersteuning voor het doorontwikkelen van zeven pilots naar volwassen multicommodity energiehubs of energiegemeenschappen.	2026

Met deze inzet zorgt Energie Samen ervoor dat de kabinetsbelofte uit de Kamerbrief, een volwaardige plek voor energiegemeenschappen in het energiesysteem, ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd.

Meer informatie:

- Energiegemeenschappen zijn onmisbaar bij energietransitie
- Kamerbrief over de rol van energiegemeenschappen in het energiesysteem

2. Elektriciteit

2.1 Energiewet

Wat is het probleem?

De energiemarkt is voornamelijk gericht op grote leveranciers, producenten en netbeheerders. Hierdoor kunnen energiegemeenschappen niet aangemerkt worden als een aparte partij binnen het energiesysteem, waardoor deze collectieven van actieve eindgebruikers geen energie met elkaar kunnen delen. Daarnaast ontbreekt een wettelijke verplichting voor 50% lokaal eigendom bij duurzame energieprojecten, waardoor de betrokkenheid van lokale gemeenschappen bij de energietransitie beperkt blijft. De rechten en mogelijkheden van energiegemeenschappen zijn onvoldoende verankerd in de wetgeving, ondanks Europese richtlijnen die dit vereisen.

Wat is de oplossing voor dit probleem?

De nieuwe Energiewet, aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer, biedt energiegemeenschappen een wettelijke basis en meer ruimte om actief deel te nemen aan de energiemarkt. Dankzij aangenomen amendementen:

1. *Democratische versterking van energiegemeenschappen*
   Energiegemeenschappen moeten nu democratisch georganiseerd zijn, met gelijk stemrecht in de statuten.
2. *Energiedelen door energiegemeenschappen*
   De wet erkent energiegemeenschappen als actieve spelers in de energiemarkt, waardoor zij zelf opgewekte energie onderling kunnen delen.
3. *Motiveringsplicht 50% lokaal eigendom*
   Gemeenten en provincies kunnen nu in regelgeving vastleggen dat projectontwikkelaars moeten aantonen welke inspanningen zij hebben verricht om 50% lokaal eigendom te realiseren.

Wat hebben we tot nu toe bereikt?

Energie Samen heeft zich jarenlang ingezet om deze veranderingen voor elkaar te krijgen. Sinds 2013 hebben we gelobbyd op Europees niveau, deelgenomen aan nationale en Europese werkgroepen en kennis gedeeld met onze leden en beleidsmakers. Onze inspanningen hebben bijgedragen aan de wettelijke erkenning van energiegemeenschappen en hun rol in de energietransitie. De aangenomen Energiewet is een historische stap richting een eerlijkere en democratischere energiemarkt waarin burgers actief kunnen deelnemen.

Ook heeft Energie Samen aandacht gevraagd aan de Europese Commissie voor de status van energiegemeenschappen in de aanbestedingsregels en staatssteun. In onze consultatiereactie vragen wij om een duidelijke erkenning van de status van energiegemeenschappen in de herziende richtlijnen.

Welke bijdrage leveren we in 2026?

In 2026 richt het team zich op de verdere implementatie en borging van de nieuwe wetgeving. Concrete acties zijn:

- *Definitie energiegemeenschappen verduidelijken* – Eén duidelijke en breed geaccepteerde definitie vaststellen ('Single Point of Truth'), toegankelijk via de Energie Samen Academie en onduidelijkheden in huidige wetteksten oplossen.
- *Implementatie van energiedelen* – Zorgen dat hernieuwbare energiegemeenschappen binnen de nieuwe wetgeving daadwerkelijk energie kunnen delen. Energiedelen binnen één energieleverancier wordt mogelijk vanaf 2026. De implementatie van energiedelen over meerdere leveranciers wordt door het ministerie in de komende periode verder uitgewerkt, in lijn met de invoering van het Electricity Market Design (EMD).
- *Modelverordening lokaal eigendom toepassen* – Bewaken dat gemeenten en provincies de nieuwe regels correct interpreteren en toepassen.
- *Faciliterend kader energiegemeenschappen uitwerken* – Beleidskaders ontwikkelen die energiegemeenschappen ondersteunen en versterken.
- *Positie energiegemeenschappen in aanbestedingsrecht vastleggen* – Zorgen dat energiegemeenschappen een eerlijke kans krijgen in aanbestedingsprocedures. Lees hier meer.
- *Structureel overleg met het ministerie* – Voortdurend in gesprek blijven over de implementatie van de Energiewet en verbeteringen.

Hiermee zorgen we ervoor dat energiegemeenschappen niet alleen op papier, maar ook in de praktijk een stevige positie krijgen in de energiemarkt.

Meer informatie:

- Een historisch moment voor energiecoöperaties! We bestaan!
- Siward Zomer in de Eerste Kamer over de Energiewet
- Breakfast Booster: de impact van de nieuwe Energiewet:
- Onze voorstellen voor verbetering Energiewet
- Oproep aan de Europese Commissie over de status van energiegemeenschappen in de aanbestedingsrichtlijnen

2.2 SCE (en oude Postcoderoosregeling PCR)

Energie Samen is structureel met het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) in gesprek over onder andere de huidige tarieven voor SCE, knelpunten voor postcoderooscoöperaties onder de oude regeling (PCR, tot 2021) en manieren om de samenwerking te verbeteren.

2.2.1 Postcoderoosregeling PCR

Wat is het probleem?

De postcoderoosregeling (PCR) biedt deelnemers een korting op de energiebelasting, maar brengt aanzienlijke administratieve lasten met zich mee. De jaarlijkse verrekening van de energiebelasting is complex en tijdrovend voor coöperatiebesturen, leden, energieleveranciers en de Belastingdienst. Daarnaast is er onzekerheid over toekomstige belastingtarieven en financiële haalbaarheid. Sinds de sluiting van de PCR voor nieuwe projecten is onderzocht of een afkoopregeling mogelijk is, maar dit blijkt niet haalbaar.

Wat is de oplossing voor dit probleem?

Energie Samen heeft sinds 2022 gepleit voor een afkoopregeling, waarbij bestaande PCR-projecten zouden kunnen overstappen op de Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE) of een andere exploitatiesubsidie. Het ministerie heeft echter aangegeven dat zowel afkoop als omzetting niet mogelijk is.

Wat hebben we tot nu toe bereikt?

Energie Samen heeft een voorstel ingediend voor de herstructurering van de Regeling Verlaagd Tarief (RVT) en uitgebreid onderzoek gedaan naar de achtergrond en beperkingen van een mogelijke afkoopregeling. Minister Jetten heeft op dit voorstel gereageerd dat een afkoopregeling voor oude postcoderoosprojecten niet haalbaar is. In dit overzicht staan de redenen waarom een afkoopregeling niet mogelijk blijkt.

Welke bijdrage leveren we in 2026?

Gezien de uitkomst van de gesprekken met het ministerie zet Energie Samen zich niet langer in voor een afkoopregeling. In plaats daarvan adviseren we coöperaties om:

- De administratieve lasten te verminderen door leden over te laten stappen naar meewerkende leveranciers zoals EnergieVanOns en Om | Nieuwe Energie.
- Gebruik te maken van Econobis voor efficiëntere administratie en facturatie.
- Voor coöperaties die overwegen een PCR-project te beëindigen, hebben we het verzoek bij het ministerie en RVO neergelegd om samen te komen tot een handreiking.

Meer informatie:

- Minister: afkoopregeling voor oude postcoderoosprojecten niet haalbaar (webpagina)
- Voorstel tot herstructurering van de RVT (pdf)
- Postcoderoosregeling PCR (webpagina)
- Afkoopregeling voor postcoderoosregeling niet mogelijk (webpagina)

1.2.2 SCE-tarieven

De adviestarieven voor de Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE) 2026 zijn bekendgemaakt. Deze adviestarieven zijn opgesteld door het PBL en vormen de basis voor de definitieve tarieven die het kabinet later vaststelt. De adviestarieven laten zien dat de kosten voor coöperatieve energieprojecten verder zijn gestegen, onder andere door hogere investeringskosten, toenemende onbalanskosten en een groeiend aantal uren met negatieve elektriciteitsprijzen. Dit onderstreept het belang van een SCE-regeling die realistisch aansluit op de praktijk van energiecoöperaties.

Wat is het probleem?

De huidige systematiek van de SCE sluit nog onvoldoende aan bij de economische realiteit van coöperatieve projecten. Ondanks eerdere verbeteringen blijven energiecoöperaties te maken hebben met structurele knelpunten. Zo drukken negatieve elektriciteitsprijzen, stijgende profiel- en onbalanskosten en hogere financieringskosten steeds zwaarder op de businesscase. Daarnaast zorgen onzekerheden rondom subsidie-uitbetalingen en aannames in de regeling voor extra risico's, waardoor projecten lastiger financierbaar worden en de uitvoerbaarheid onder druk staat.

Wat is de oplossing voor dit probleem?

De publicatie van de adviestarieven voor SCE 2026 biedt een veelbelovende basis om nieuwe kansen te benutten. Energie Samen ziet hierin een belangrijke stap om coöperatieve projecten financieel haalbaar te maken en beter aan te laten sluiten bij actuele marktontwikkelingen, zoals prijsvolatiliteit en negatieve prijzen. Het gaat daarbij niet alleen om het tariefniveau, maar ook om de onderliggende aannames en de ruimte voor passende projectstructuren.

Wat hebben we tot nu toe bereikt?

In de afgelopen periode zijn al meerdere verbeteringen aan de SCE gerealiseerd, die richtinggevend zijn voor de verdere doorontwikkeling van de regeling:

- Verruiming van de categoriegrens voor kleinschalige zon-PV op grootverbruikersaansluiting van 500 kWp naar 1 MWp.
- Introductie van een extra vergoeding voor zon-PV op zwakke daken.
- Toestaan van eigen verbruik bij zon-PV op kleinverbruikersaansluiting vanaf 2027 (voor bestaande én nieuwe installaties).
- Versoepeling van eisen bij vervangende windmolens (repowering).

Welke bijdrage leveren we in 2026?

In 2026 blijft Energie Samen zich inzetten voor een verdere verbetering van de SCE-regeling, met het oog op de definitieve vaststelling van de tarieven voor 2026. Dit betekent concreet:

- Analyse van de adviestarieven SCE 2026 en de onderliggende aannames.
- Monitoring van de effecten van eerdere wijzigingen en het signaleren van nieuwe knelpunten.
- Pleiten voor aanvullende aanpassingen om de uitvoerbaarheid en financierbaarheid van coöperatieve projecten te verbeteren.

Meer informatie:

- Nieuwsbericht: Adviestarieven SCE 2026 bekend
- Kamerbrief SCE-resultaten 2025 en openstelling 2026
- Advies Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking 2026
- Onze inbreng voor SCE 2026
- Hoe wordt de subsidiabele productie in de SCE bepaald?

2.3 Crisisteam Zon

Wat is het probleem?

De financiële druk op energiecoöperaties neemt sterk toe. Negatieve stroomprijzen, stijgende profiel- en onbalanskosten en vertraagde voorschotten vanuit RVO zetten de exploitatie van duurzame projecten onder druk. Met name coöperaties zonder stevige financiële buffers of met recent gestarte projecten lopen een verhoogd risico. Hierdoor komen steeds meer coöperaties in de knel en dreigt het voortbestaan van projecten die juist bijdragen aan lokaal eigendom en draagvlak voor de energietransitie.

Wat is de oplossing voor dit probleem?

Energie Samen heeft samen met Om | nieuwe energie, Energie VanOns en Windunie een crisisteam ingericht. Dit crisisteam brengt knelpunten bij coöperaties in kaart en werkt aan oplossingen richting overheid, marktpartijen en netbeheerders. De focus ligt zowel op het creëren van korte-termijn verlichting voor acute financiële problemen als op structurele oplossingen die coöperaties weerbaarder maken tegen marktvolatiliteit, negatieve prijsuren en onbalanskosten.

Wat hebben we tot nu toe bereikt?

- **Crisisteam ingericht**
  Het crisisteam functioneert als centraal aanspreekpunt voor signalen uit het veld en coördineert de inzet richting beleid, markt en uitvoering.
- **Lobby op negatieve prijsuren en uitgestelde levering**
  In samenwerking met Holland Solar en NedZero pleit Energie Samen voor de mogelijkheid van uitgestelde levering met batterijopslag binnen de SDE- en SCE-regelingen, zonder subsidieverlies.
- **Gesprekken over batterijsubsidie**
  Energie Samen is in gesprek met het ministerie over een subsidie voor batterijopslag bij bestaande PCR- en SCE-projecten.
- **Ontwikkeling batterijproposities**
  Energie VanOns en Om | nieuwe energie werken aan batterijproposities voor coöperaties. De interesse groeit, met nadruk op het realiseren van een robuuste businesscase. We hebben hier ook een eerste webinar over gegeven.
- **Voorbereiding handreiking PCR-beëindiging**
  Samen met het ministerie en RVO is het verzoek neergelegd om te komen tot een handreiking voor coöperaties die overwegen een PCR-project te beëindigen.

Welke bijdrage leveren we in 2026?

In 2026 richt Energie Samen zich op:

- Verdere uitwerking en borging van oplossingsrichtingen voor negatieve prijsuren, waaronder batterijopslag en uitgestelde levering van elektriciteit.

- Voortzetting van de lobby voor een toegankelijke en werkbare batterijsubsidie, specifiek gericht op bestaande coöperatieve energieprojecten.
- Ondersteuning van energiecoöperaties bij het verkennen, ontwikkelen en implementeren van batterijopslag en andere flexibiliteitsoplossingen.
- Voortzetting van de gezamenlijke lobby met NedZero en Holland Solar tegen de invoering van een invoedingstarief. Energiecoöperaties staan nu al onder aanzienlijke druk door stijgende kosten en volatiele marktprijzen; een invoedingstarief zou deze druk verder vergroten en kan voor veel coöperaties met uitsluitend zonne-opwek zelfs het voortbestaan bedreigen.
- Organisatie van kennisdeling, onder meer via webinars, praktijkvoorbeelden en toegankelijke handreikingen voor coöperaties.

Meer informatie:

- https://energiesamen.nu/nieuws/update-crisisteam-financiele-druk/

2.4 Wind op Zee

Wat is het probleem?

Nederlandse energiecoöperaties hebben op dit moment geen directe mogelijkheid om mee te doen aan grootschalige windenergieprojecten op de Noordzee. Dit blijkt uit de uitslag van de vergunningen voor de windenergieprojecten IJmuiden Ver Alpha en Beta. Ondanks de inspanningen van energiecoöperaties, zoals het Noordzeker consortium, blijven zij voorlopig buiten de boot vallen voor het eigendom van windparken op zee, wat de toegang voor lokaal en coöperatief eigendom in de weg zit.

Wat is de oplossing voor dit probleem?

De oplossing ligt in het aanpassen van de tendercriteria, zodat energiecoöperaties de mogelijkheid krijgen om mede-eigenaar te worden van windenergieprojecten op zee en mee te profiteren van de opbrengsten. Energie Samen en Windunie streven naar minimaal 10 procent coöperatief eigendom in toekomstige wind-op-zee-projecten en willen actief deelnemen aan de tenders.

De komende drie jaar organiseert de overheid opnieuw drie grote tenders voor windparken op zee. Het recht op ontwikkeling en bouw van een windpark kan uitsluitend via deze tenders worden verkregen. Onze NoordzeeStroom (ONS) wil aan deze tenders deelnemen. Dat kan alleen door krachten te bundelen en met steun vanuit de coöperatieve energiegemeenschap.

Wat hebben we tot nu toe bereikt?

Het Noordzeker-consortium, waar Onze NoordzeeStroom bij betrokken is, won de tender voor kavel Alpha. Maar de samenwerking tussen de energiecoöperaties (via Onze NoordzeeStroom) en het Noordzeker consortium geldt specifiek voor kavel Beta. ONS bereidt zich momenteel voor op deelname aan toekomstige tenders. De meest recente tender kende geen biedingen, wat kansen biedt om met de overheid in gesprek te gaan over hoe een tender zó kan worden ingericht dat deze wel werkbaar is. Een sterkere koppeling tussen vraag en aanbod kan daarbij een belangrijke oplossing zijn.

Dankzij Kamervragen van Suzanne Kröger (GroenLinks-PvdA) is opnieuw ruimte ontstaan om te kijken naar een coöperatieve aanpak bij het verbinden van vraag en aanbod van windenergie op zee. In het debat van de vaste commissie voor Klimaat, Groene Groei en Energie op 1 oktober benadrukte Kröger dat juist coöperaties en gemeenten een rol kunnen spelen in het creëren van vraag en het versterken van de Nederlandse positie binnen het Noordzeepact.

De minister erkende dat het kabinet, vanwege de druk op de businesscase, in de komende tenders geen eisen stelt aan coöperatief eigendom. Tegelijk gaf zij aan de coöperatieve route niet uit te sluiten en deze te blijven bespreken met de sector, mede op basis van ontwikkelingen in buurlanden. Vanuit de lobby wordt ingezet op het heropenen van deze coöperatieve route, waarbij burgers, bedrijven en overheden gezamenlijk eigenaar en afnemer kunnen zijn, en op het claimen van ruimte binnen de industriepolitiek en toekomstige kavels.

Welke bijdrage leveren we in 2026?

In 2026 richten we ons op het zetten van concrete stappen richting meer coöperatief eigendom in wind-op-zee-projecten. Het team blijft structureel in overleg met het ministerie om de tendercriteria verder aan te passen, zodat energiegemeenschappen daadwerkelijk kunnen deelnemen aan grootschalige windenergieprojecten. Daarnaast werken we aan de vorming van een nieuw consortium waarin alle typen leden van energiegemeenschappen kunnen deelnemen, waaronder bedrijven, gemeenten, waterschappen en provincies. In 2026 zetten we er specifiek op in dat de begrippen energiegemeenschappen en energiedelen expliciet worden meegenomen in de komende tenders.

Meer informatie:

- Website Onze Noordzeestroom
- Lokale energiecoöperaties vissen achter het net met wind op zee

2. Warmte en Besparing 2026

2.1 Wet collectieve warmte

Energiecoöperaties zijn steeds actiever in het ontwikkelen van lokale, collectieve warmte-koude oplossingen. Met de aanname van de Wet collectieve warmte (Wcw) door zowel de Tweede als de Eerste Kamer is in 2025 een belangrijke mijlpaal bereikt: warmtegemeenschappen zijn voor het eerst expliciet juridisch verankerd in Nederlandse wetgeving. Daarmee wordt erkend dat bewoners en lokale ondernemers zelf collectieve warmtevoorzieningen kunnen ontwikkelen, beheren en exploiteren.

Voor Energie Samen en haar leden is dit een historisch moment. Tegelijkertijd markeert de wet niet het eindpunt, maar juist het begin van een nieuwe fase: die van implementatie, uitvoerbaarheid en financierbaarheid. In 2026 verschuift de focus van beïnvloeding van het wetsvoorstel naar de praktische uitwerking in lagere regelgeving, lokale beleidskaders en financiële instrumenten.

Wat is het probleem?

Hoewel warmtegemeenschappen nu wettelijk erkend zijn, blijven er in de praktijk aanzienlijke knelpunten bestaan. De wet is aangenomen, maar de onderliggende regelgeving moet nog uitgewerkt worden op AmvB-niveau (Algemene Maatregel van Bestuur-niveau). Hier worden veel detailregels in vastgelegd. Daarnaast is de wet aangenomen zonder structurele rijksmiddelen voor warmtegemeenschappen, waardoor initiatieven sterk afhankelijk blijven van tijdelijke subsidies en lokale financiering. Dit leidt tot een ongelijk speelveld ten opzichte van publieke en commerciële warmtebedrijven.

Daarnaast blijven businesscases kwetsbaar door hoge aanloopkosten, een spaghetti van subsidies, lange ontwikkeltijden en onzekerheid over toekomstige tarieven. Met name de initiatief- en ontwikkelfase is lastig te financieren. Ook roept de verdere uitwerking van de tariefsystematiek en de kaveltoewijzing vragen op over betaalbaarheid en uitvoerbaarheid.

Wat is de oplossing voor dit probleem?

Energie Samen zet in op een vervolgstap na de aanname van de wet, gericht op daadwerkelijke realisatiekracht van warmtegemeenschappen. Dat vraagt om:

- Inzet op een sterke positie van warmtegemeenschappen in de uitwerking van het **besluit collectieve warmte**.
- **Structurele ontwikkelmiddelen** voor warmtegemeenschappen, zodat erkenning in de wet gepaard gaat met ondersteuning van het opbouwen van civiele uitvoeringscapaciteit.
- **Een gelijk speelveld bij kaveltoewijzing en ontheffingsverlening**, waarbij lokale initiatieven van eindgebruikers expliciet worden bevoordeeld.
- **Een robuuste, transparante tariefsystematiek**, gebaseerd op kostengebaseerde tarieven per warmtenet, met vergaande standaardisatie van boekhouding en verantwoording.

- **Verbeterde financierbaarheid**, onder meer door gezamenlijke inzet op oplossingen voor eigen vermogen en risicodragend kapitaal binnen de coöperatieve sector en een beter subsidielandschap

Wat hebben we tot nu toe bereikt?

- Intensieve en structurele gesprekken met het ministerie over de totstandkoming van de Wet collectieve warmte.
- Wijzigingen en toevoegingen aan het wetsvoorstel collectieve warmte ten voordele van warmtegemeenschappen: denk aan de voorkeurspositie bij warmtekavels en opname van een faciliterend kader voor warmtegemeenschappen in de wet.
- Afstemming binnen de coalitie coöperatieve warmte en met partijen als VNG en EBN.
- Bijdrage aan het warmtebod van de Warmtealliantie.
- Reactie op advies van Frans Rooijers over de uitvoeringskracht in de warmtetransitie.
- Gesprekken met financiers over financiering initiatiefase en eigen vermogen.
- Opzetten van het ontwikkelfonds warmte en European Energy Communities Facility voor betere financierbaarheid.
- Intensieve afstemming in de expertgroep warmtewet over inzet van Energie Samen op dit onderwerp.

Welke bijdrage leveren we in 2026?

In 2026 richt Energie Samen zich nadrukkelijk op de implementatie en doorontwikkeling van de Wet collectieve warmte. We zetten in op:

- Actieve beïnvloeding van het onderliggende besluit collectieve warmte (de AMvBs van het wetsvoorstel).
- Doorlopende gesprekken met het Ministerie van Klimaat en Groene Groei en andere relevante stakeholders om de financiering, tariefstelling en uitvoerbaarheid van coöperatieve, collectieve warmteoplossingen te bevorderen.
- Doorzetten van coalitievorming, legitimiteitsopbouw en kennisontwikkeling via de Coalitie Coöperatieve Warmte, met extra focus op het bouwen van een netwerk van gemeenten.
- Voortzetten deelname in de Warmtealliantie.
- Vergroten bekendheid met mogelijkheden en voordelen van warmtegemeenschappen binnen nieuwe Wet collectieve warmte onder leden en samenwerkingspartners.
- Europese lobby op de herziening van de Europese strategie voor district heating and cooling, met inzet op een sterke positie voor energiegemeenschappen.

Meer informatie:

- Ook warmterecord in Tweede Kamer: warmtegemeenschappen in positie
- Onze visie op het Wetsvoorstel collectieve warmte
- Brede politieke steun voor versterking warmtegemeenschappen in debat over Wet collectieve warmte

- Collectie De Warmtegemeenschap
- Uitvoeringskracht in de warmtetransitie? Kijk ook naar de bewoners zelf
- Het Warmtebod: de aanjager voor de warmtetransitie
- Ontwikkelfonds Warmte

2.2 Warmtegemeenschappen in gemeentelijk beleid

Wat is het probleem?

In de komende jaren maken gemeenten rondom de warmtetransitie veel beleid. Zo werken zij onder andere aan een warmteprogramma, uitvoeringsplannen, plannen voor publieke warmtebedrijven en een kavelstrategie. Het is belangrijk dat coöperaties in deze beleidsdocumenten een goede positie krijgen, met ondersteunende beleidsmaatregelen. Dit geldt voor:

- lokale initiatieven die mogelijk een warmtegemeenschap willen worden, of
- als coöperaties een rol willen spelen in een publiek warmtebedrijf, of
- als coöperaties diensten willen leveren aan het publieke warmtebedrijf.

Daarnaast zijn er in 2026 gemeenteraadsverkiezingen. Rondom de verkiezingen, met name tijdens de vorming van coalitieakkoorden na de verkiezingen, is het van belang dat warmtegemeenschappen aandacht, positie en ondersteuning krijgen.

Wat is de oplossing voor dit probleem?

De oplossing ligt in gemeentelijk beleid waarin expliciet wordt vastgelegd welke positie warmtegemeenschappen krijgen en hoe gemeenten deze positie actief ondersteunen. Dat vraagt om duidelijke keuzes in warmteprogramma's en lokale uitvoeringsplannen, waarin warmtegemeenschappen niet alleen worden benoemd, maar ook worden gefaciliteerd met passende beleidsinstrumenten. De oplossing ligt ook in constructieve processen bij gemeenten: waarin opgroeiruimte wordt toegepast om gezamenlijk met lokale initiatieven keuzes te maken, beleid op te stellen en een ondersteuningspakket te ontwikkelen. Daarnaast is een goede samenwerking met de netbeheerders van belang.

Wat hebben we tot nu toe bereikt?

- Doorlopende afstemming met het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW) en de VNG over ondersteuning van gemeenten bij het positioneren van warmtegemeenschappen.
- Gezamenlijke inzet op dit thema vanuit de participatiecoalitie.
- Agendering en doorontwikkeling van het concept opgroeiruimte.
- Publicatie van een whitepaper over gemeentelijke warmteprogramma's en een position paper over kavelstrategie.
- Organisatie van meerdere kennissessies voor gemeenten en lokale initiatieven.
- Gemeenten die warmtegemeenschappen inmiddels expliciet en prominent opnemen in warmteprogramma's en lokale uitvoeringsplannen op buurtniveau.
- Ondersteuning van diverse gemeenten bij de verhouding tot warmtegemeenschappen bij de oprichting van het publieke warmtebedrijf en vaststelling van warmtekavels.
- Actualisatie en verspreiding van kennis over zelfbeheer in de warmtetransitie.

Welke bijdrage leveren we in 2026?

- Doorlopende gesprekken met het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW) en de VNG om de mogelijkheden en voordelen van warmtegemeenschappen bij gemeenten verder onder de aandacht te brengen.

- Actieve ondersteuning van gemeenten bij het opnemen van warmtegemeenschappen in gemeentelijke warmteprogramma's en lokale uitvoeringsplannen.
- Inzetten op sterke positie voor warmtegemeenschappen naast en in samenwerking met publieke warmtebedrijven en ondersteuning bieden bij gemeentelijke strategievorming ten opzichte van publieke warmtebedrijven.
- Inzet op een sterke positie van warmtegemeenschappen bij de inrichting en vaststelling van warmtekavels
- Doorontwikkeling van vernieuwende samenwerkingen tussen netbeheerders en energiegemeenschappen binnen het innovatieproject Joule4Joule.
- Ondersteuning van warmtegemeenschappen bij het verkrijgen van een duidelijke plek in gemeentelijke 'coalitieakkoorden na de gemeenteraadsverkiezingen van 2026.

Meer informatie:

- Whitepaper helpt initiatieven een sterke positie in de warmtetransitie te borgen bij hun gemeente
- Position paper over kavelstrategie in de warmtetransitie
- Opgroeiruimte
- Zelfbeheer in de warmtetransitie, vraagstukken rondom subsidieverlening en aanbesteding
- Website van het Innovatieproject Joule4Joule

2.3 Besparingsactiviteiten

Steeds meer energiecoöperaties richten zich op energiebesparing. Zij werken met energiecoaches en -fixers, organiseren collectieve isolatieacties en bieden onafhankelijk besparingsadvies via energieloketten en wijkinitiatieven. Deze activiteiten vinden vaak plaats in nauwe samenwerking met gemeenten, onder meer binnen de Lokale Aanpak Isolatie, het energieloket en de aanpak van energiearmoede. Coöperaties spelen een sleutelrol bij het bereiken van huishoudens die anders moeilijk worden bereikt, door hun lokale inbedding, vertrouwen in de wijk en nabijheid tot bewoners.

Onze leden zien besparing als eerste stap van de transitie, en een logische opmaat naar vervolgstappen zoals de transitie van het aardgas af of deelname aan energiedelen. Door energiebespaaractiviteiten worden lokale netwerken opgebouwd, wordt kennis over en betrokkenheid bij de energietransitie vergroot en kunnen vervolgstappen makkelijker gezet worden.

Wat is het probleem?

De uitvoering van besparingsactiviteiten door energiecoöperaties is financieel kwetsbaar. Veel initiatieven zijn afhankelijk van tijdelijke subsidies of projectfinanciering, waardoor continuïteit en professionalisering onder druk staan. Dit maakt het lastig om kennis vast te houden, vrijwilligers betrokken te houden, langdurige relaties met bewoners op te bouwen, en structureel bij te dragen aan gemeentelijke doelstellingen. Ook is er vaak geen link tussen besparingsmaatregelen en de transitie van het gas af, hierdoor vinden financiering en activiteiten gescheiden van elkaar plaats terwijl de twee elkaar kunnen versnellen. Daarnaast is er slechte monitoring van de impact van activiteiten.

Er is nationaal nog geen visie op de doorontwikkeling naar energiehuizen, zoals verplicht vanuit Europese richtlijn. Er moeten lokale, integrale en onafhankelijke adviespunten voor energiebesparing komen, een soort one-stop-shop. De Nederlandse overheid heeft nog geen implementatie van deze richtlijn en ook is er nog geen budget voor deze ontwikkeling.

Daarnaast ontbreekt bij gemeenten vaak inzicht in de meerwaarde van samenwerking met lokale coöperaties bij bespaaractiviteiten. Ook is er onvoldoende kennis over aanbestedingsregels en staatssteunregels, waardoor coöperaties soms moeten concurreren met commerciële partijen. Hun maatschappelijke waarde in termen van vertrouwen, lokaal bereik, kennis en lange termijn impact komt hierdoor niet tot uiting, terwijl die cruciaal is voor een rechtvaardige energietransitie. Zonder expliciete erkenning dreigen succesvolle lokale structuren te verdwijnen door aanbestedingstrajecten.

Wat is de oplossing voor dit probleem?

Energie Samen pleit voor structurele financiering en expliciete erkenning van de effectieve rol van energiecoöperaties bij energiebesparing en aanpak van energiearmoede. Zoals uitgewerkt in het position paper Energiebesparing moet in beleidsdoelstellingen en financieringsstructuren worden erkend dat lokale initiatieven onmisbaar zijn voor draagvlak, betaalbaarheid en rechtvaardigheid in de verduurzaming van woningen. Ook pleiten wij voor een implementatie van de energiehuizen in samenwerking met lokale organisaties zoals energiecoöperaties, en voldoende budget om deze taken uit te voeren. Daarnaast zetten wij in op een voortzetting van de middelen voor de lokale aanpak isolatie en energiearmoede bestrijding en het weghalen van belemmerende regelgeving voor verduurzaming.

Daarom zetten we in op:

- Langjarige financiering van coöperatieve besparingsactiviteiten, zowel de isolatie-aanpakken, energieloket-taken als de energiearmoedebestrijding.
- De doorontwikkeling van energiehuizen uitgevoerd door energiecoöperaties en andere lokaal ingebedde organisaties met voldoende budget.
- Het vergroten van de zichtbaarheid en erkenning van de meerwaarde van energiebesparing door lokale initiatieven, onder andere via monitoring van impact en publicaties zoals De energie van lokaal.
- Wegnemen van belemmerende regelgeving voor verduurzaming en toewerken naar sectorafspraken over een kwaliteitsnorm voor energiebespaardiensten.

Wat hebben we tot nu toe bereikt?

Energie Samen heeft de positie van coöperaties op het terrein van energiebesparing versterkt door :

- Oprichting van de **expertgroep Besparing** om kennis, signalen uit de praktijk en lobby-inzet te bundelen.
- Structureel overleg met het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, de VNG, het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie en het ministerie van Klimaat en Groene Groei.
- Publicatie van het position paper Energiebesparing, met concrete aanbevelingen voor structurele ondersteuning van lokale initiatieven.
- Start van de samenwerking met de ANWB, gericht op ondersteuning van bewoners die moeilijk kunnen verduurzamen.
- Publicatie *De energie van lokaal*, met inspirerende voorbeelden van coöperatieve besparingsprojecten.
- Consultatiereacties op het Social Climate Fund en de Europese aanbestedingsrichtlijn om de positie van coöperaties te versterken.

Welke bijdrage leveren we in 2026?

- Gesprekken voeren met verschillende stakeholders om onze visie te verwezenlijken zoals beschreven in het position paper Energiebesparing.
- Zorgen voor een sterke positionering van energiecoöperaties bij de implementatie van de energiehuisrichtlijn, zodat deze aansluiten bij bestaande lokale structuren en praktijkervaring en voldoende toegang tot budget krijgen.
- Vergroten van de zichtbaarheid en erkenning van coöperatieve besparingsactiviteiten door het opzetten van een monitoring van de brede impact van activiteiten van onze leden op dit gebied. En door het uitdragen van succesvolle praktijkvoorbeelden.
- Vergroten van bekendheid en duidelijkheid rondom met aanbestedingsmogelijkheden en gunningsmogelijkheden.

- Doorlopend overleg met het ministerie en andere samenwerkingspartners om belemmerende regelgeving weg te nemen en te borgen dat subsidie- en financieringsregelingen worden herzien en geïmplementeerd op een manier die de positie van coöperaties versterkt.
- Toewerken naar sectorafspraken over kwaliteitsnormen voor energiebespaardiensten.

Meer informatie:

- Position paper over energiebesparing
- 14 energiecoöperaties geselecteerd voor pilot ANWB EnergieMaatje
- De energie van lokaal – inspirerende voorbeelden van coöperatieve energiebesparing
- Kennis over aanbesteden, gunnen, staatssteun en de DEAB constructie: kenniscollectie zelfbeheer in de warmtetransitie

3. Nettoegang

Wat is het probleem?

Energiecoöperaties lopen steeds vaker vast bij het verkrijgen van toegang tot het elektriciteitsnet. Ondanks het betalen van hoge aansluitkosten krijgen zij geen zekerheid dat zij hun opgewekte elektriciteit daadwerkelijk mogen transporteren of terugleveren. In de praktijk betekent dit dat coöperaties eerst een aansluiting moeten kopen om überhaupt op een wachtlijst te komen voor transportcapaciteit, terwijl vooraf geen duidelijkheid wordt gegeven over wanneer die capaciteit beschikbaar komt.

Deze werkwijze legt het volledige financiële risico bij burgers en lokale initiatieven. Tegelijkertijd is het elektriciteitsnet niet structureel “vol”, maar wordt het inefficiënt benut: pieken en dalen in invoeding en afname worden onvoldoende opgevangen. Hierdoor stagneren lokale duurzame projecten, terwijl zij juist kunnen bijdragen aan flexibiliteit, netontlasting en draagvlak voor de energietransitie.

Wat is de oplossing voor dit probleem?

Energie Samen zet in op een eerlijker, transparanter en beter voorspelbaar systeem van nettoegang voor energiegemeenschappen. Dit vraagt om:

- transparantie over waar en wanneer knelpunten in het net zich voor zullen doen en hoe lang dit gaat duren.
- duidelijke regels over het moment waarop recht ontstaat op aansluiting en transport.
- het voorkomen dat coöperaties moeten betalen zonder zekerheid over transportcapaciteit.
- betere benutting van het bestaande net via congestiemanagement, flexibiliteit en lokale afstemming van vraag en aanbod.

Energie Samen pleit er bij het Ministerie van Klimaat en Groene Groei en de Autoriteit Consument & Markt (ACM) voor dat netbeheerders hun wettelijke verantwoordelijkheden actiever, consistenter en eerlijker toepassen. Geschilprocedures en beleidsdiscussies moeten leiden tot heldere kaders en voorspelbaar handelen door netbeheerders.

Wat hebben we tot nu toe bereikt?

Energie Samen heeft het probleem van oneerlijke aansluitpraktijken nadrukkelijk onder de aandacht gebracht van politiek, media en toezichthouders. Dit gebeurde onder meer via publicaties en signalering vanuit het ledennetwerk, waarmee zichtbaar is gemaakt dat de huidige praktijk lokale duurzame initiatieven belemmert. Lees hier meer.

Daarnaast heeft Energie Samen:

- signalen en praktijkervaringen van leden verzameld en gebundeld.
- de problematiek structureel geagendeerd bij beleidsmakers en de ACM.
- Bijgedragen aan bewustwording over het belang van congestiemanagement en flexibiliteit als onderdeel van de oplossing.

Welke bijdrage leveren we in 2026?

In 2026 richt Energie Samen zich op het realiseren van structurele verbeteringen in de toegang tot het elektriciteitsnet voor energiegemeenschappen. De inzet bestaat uit:

- Beïnvloeding van beleid bij het ministerie van Klimaat en Groene Groei en de ACM, om te komen tot duidelijke en afdwingbare regels over nettoegang, onder meer door intensief bij te dragen aan het “aansluitoffensief” dat het ministerie dit jaar gaat starten.
- ondersteuning van leden die te maken krijgen met problemen met nettoegang, onder meer via kennisdeling en belangenbehartiging.
- verdere uitwerking en toepassing van congestiemanagement en flexibiliteit en van de samenwerking die daarvoor nodig is met netbeheerders, overheden en lokale stakeholders.
- het opzetten en versterken van een **Community of Practice Nettoegang**, waarin leden ervaringen uitwisselen en gezamenlijk optrekken richting netbeheerders.

Zo werkt Energie Samen aan een rechtvaardig en transparant systeem van nettoegang, waarin lokale energieprojecten kunnen bijdragen aan de energietransitie.

Meer informatie:

- Energiegemeenschappen helpen netcongestie te verminderen
- ACM: netbeheerders weigeren te snel transport
- Netbeheerders innen miljoenen van energiecoöperaties zonder garantie dat ze stroom mogen leveren

4. Standaardisatie

Wat is het probleem?

Energiegemeenschappen spelen een steeds grotere rol in de energietransitie, maar er ontbreekt een sectorbreed systeem van standaardisering, normering en kwaliteitsborging. Zonder duidelijke normen bestaat het risico dat coöperaties verschillend opereren, wat het vertrouwen van overheden, financiers en netbeheerders kan verminderen. Een gezamenlijk kader is nodig om professionaliteit, transparantie en gelijkwaardigheid in de sector te waarborgen.

Wat is de oplossing voor dit probleem?

Energie Samen vervult een natuurlijke rol als coördinator van standaardisering, normering en kwaliteitsborging binnen de sector. In samenwerking met het Nederlands Normalisatie-instituut (NEN) is daarom de normcommissie 'Energiegemeenschappen' gestart.

Deze commissie brengt deskundigen uit coöperaties, overheden, kennisinstellingen en de energiesector samen om een officiële NEN-norm te ontwikkelen die eisen stelt aan de organisatie, governance, kwaliteit en transparantie van energiegemeenschappen.

De norm zorgt voor een gedeeld kwaliteitskader, stimuleert kennisdeling en maakt de sector herkenbaar als een betrouwbare en professionele partner binnen het energiesysteem.

Wat hebben we tot nu toe bereikt?

- Om de behoefte aan een norm/certificering te peilen hebben we gesprekken gevoerd met negen stakeholders, van overheid tot innovatiepartner, van lidcoöperatie tot coöperatieve bank (in opdracht van TKI Urban Energy samen met norminstituut NEN). De geïnterviewden zagen zeker toegevoegde waarde voor een norm voor energiegemeenschappen. Hierbij ging het om:
    - geldstromen (eis bij subsidies en leningen van bank of burgers),
    - kwaliteit van werken (inclusief vergroten van draagvlak, het borgen van zeggenschap en als basis voor leden om het bestuur aan te spreken),
    - standaardisering (en daardoor verminderen van risico's), en
    - de energiemarkt als geheel (zoals toetreding van nieuwe spelers, gelijk speelveld).
- Op basis van deze bevindingen is, samen met NEN, de normcommissie 'Energiegemeenschappen' gestart
- Binnen het Ontwikkelfonds Warmte is gewerkt aan kwaliteitsbewaking via digitale monitoring en kwaliteitsmanagers.
- In de Participatiecoalitie Aardgasvrije Wijken wordt actief gemonitord op kwaliteit en ingegrepen waar nodig.

Welke bijdrage leveren we in 2026?

In 2026 richt Energie Samen zich op de verdere ontwikkeling en verankering van normering voor energiegemeenschappen. Dit doen wij door:

- deelname aan de normcommissie;

- het actief betrekken van leden door het delen van informatie over het doel, de reikwijdte en de betekenis van de norm;
- het opzetten van een team standaardisatie binnen Energie Samen.
- Daarnaast onderzoeken we of de certificering van coöperaties coöperatief georganiseerd kan worden, zodat kennis en middelen binnen de sector blijven.

Meer informatie:

- Werken aan een norm voor 'energiegemeenschappen'
- Start normcommissie energiegemeenschappen